

Włodzimierz Majdewicz

Jak to z OTP bywało...

O półwieczu Odznak Turystyki Pieszej PTTK

W 2002 roku uroczyście obchodzono pięćdziesiątą rocznicę powołania Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK. Rocznicą ta była jednocześnie półwieczem funkcjonowania Odznak Turystyki Pieszej. W listopadzie 2002 roku na kulminację rocznicowych obchodów ukazała się wydana w formie książkowej historia Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK (1952-2002). Praca ta zawiera dzieje ujętej w formy organizacyjne turystyki pieszej i wszystkiego, co się z nią wiąże. W opracowaniu tym, które jest zbiorowym dziełem kilku autorów zamieszczono interesujący, rzetelnie opracowany i udokumentowany rozdział pióra Edwarda Jabłońskiego dotyczący Odznak Turystyki Pieszej.

Ponad pięćdziesiąt lat funkcjonowania odznaki jest wystarczającym powodem, by powrócić do tego tematu raz jeszcze i przypomnieć okoliczności towarzyszące jej powstawaniu i przekształcaniu się na przestrzeni lat w rozbudowany system OTP. Warto przypomnieć jak i kiedy powstawały poszczególne stopnie odznaki, przytoczyć związane z tym fakty mniej znane lub zupełnie nie znane oraz różnego rodzaju ciekawostki.

Przede wszystkim jednak ten złoty jubileusz odznaki pieszych turystów jest okazją do przypomnienia garści nazwisk ludzi związanych z propagowaniem pieszych krajoznawczych wędrówek. Pojawiają się tu nazwiska osób zaangażowanych w popularyzację towarzyszących tej dyscyplinie turystyki odznak, a szczególnie tych, którzy zajmowali się weryfikowaniem odznak opracowywaniem i doskonaleniem redakcyjnym ich regulaminów. Warto również przytoczyć zachowane w starych rejestrach nazwiska pierwszych zdobywców poszczególnych stopni Odznak Turystyki Pieszej PTTK.

Starając się dotrzeć do informacji dotyczących początków OTP bezskutecznie poszukiwałem nazwiska autora plastycznej wizji odznaki w jej pierwszej, podstawowej wersji. Przetrwiała ona w niezmienionej formie do chwili obecnej jako „Mała OTP”. Odznaka ta jak pamiętamy pojawiła się w 1952 roku; nikt wtedy zapewne nie

przypuszczał, że da ona początek całemu rozbudowywanemu latami wielostopniowemu systemowi Odznak Turystyki Pieszej PTTK. Niestety nazwiska jej autora mimo usilnych poszukiwań nie udało mi się dotąd ustalić.

W drugim numerze miesięcznika „Turysta” – ówczesnego organu Zarządu Głównego PTTK, który ukazał się we wrześniu 1952 roku, zamieszczono informację o pojawieniu się nowej odznaki. Wiadomość ta wzbudziła zainteresowanie zwolenników pieszego wędrowania.

Należy nadmienić, że w tym czasie istniała już od lat i cieszyła się wielkim powodzeniem Górską Odznaką Turystyczną PTTK. Rosnące liczebnie środowisko entuzjastów pieszego wędrowania na terenach nizinnych oczekiwało na swoją odznakę. Wspomniana notatka w „Turyście” zawierała informacje o zasadach zdobywania nowej odznaki turystycznej, brzmiało to następująco:

„Odznaka Turystyczna Piesza, może być zdobywana przez turystów i wczasowiczów zwiedzających obszary nizinne Polski. Posiada ona 3 stopnie i jest dostępna dla młodzieży już od 12 roku życia...”

W tym okresie ukazał się wydany staraniem Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK plakat propagandowy, którego zadaniem było zachęcenie turystów do zdobywania nowej odznaki. Pozbawiona kolorów, czarno-biała reprodukcja tego plakatu również znalazła się we wspomnianym numerze „Turysty”. Na plakacie umieszczono parę roześmianych, młodych ludzi na tle pogodnego krajobrazu; posiadane przez nich plecaki świadczą o tym, że są to turyści. Tę realistyczną, utrzymaną w charakterystycznej dla tamtych lat stylistyce kompozycję plastyczną uzupełniało wezwanie: **„ZDOBYWAJ ODZNAKĘ TURYSTYKI PIESZEJ”**.

Komisja Turystyki Pieszej ZG PTTK uruchomiła wówczas zakrojoną na szeroką skalę akcję propagandową. Na jej efekty nie trzeba było długo czekać: w czerwcowym numerze „Turysty” zaprezentowano fotografię gipsowego modelu nowej odznaki. Była to pierwsza faza technicznych przygotowań poprzedzających masową produkcję odznak w Mennicy Warszawskiej. Obok fotografii modelu odznaki znalazły się słowa:

„Tak będzie wyglądała O.T.P. – PTTK, która ukaże się pod koniec m-ca lutego 1953 r.”

Inicjatorzy tego przedsięwzięcia stanęli na wysokości zadania i zgodnie z powyższą obietnicą Odznaka Turystyki Pieszej ukazała się w zaplanowanym terminie. We wspomnianej notatce znalazła się również ważna, praktyczna informacja mówiąca o tym, że ***Dzienniczki OTP*** w cenie 3 złotych za sztukę są do nabycia na terenie całego kraju w biurach Okręgów PTTK. W gestii Okręgowych Komisji Turystyki Pieszej pozostawiono weryfikację OTP w stopniu brązowym i srebrnym. Weryfikację najwyższego złotego stopnia OTP prowadziła Komisja Turystyki Pieszej ZG PTTK.

W czerwcowym numerze „Turysty” z 1953 roku ukazał się artykuł ***Stanisława Gabryszewskiego***, zasłużonego działacza naszego Towarzystwa, jednego z tych, których portrety znajdują się w sali konferencyjnej Zarządu Głównego PTTK. Stanisław Gabryszewski pełnił w tym pionierskim okresie funkcję Wiceprzewodniczącego KTP ZG PTTK. Artykuł ten opatrzony tytułem-hasłem ***„Zdobynamy OTP”*** zawierał interesujące i trafne przemyślenia dotyczące idei towarzyszącej nowej odznace i stawianym przed nią celom. Znalazło się tam następujące zdanie:

„W kraju naszym góry zajmują niewielki procent całego obszaru, toteż nizinne wycieczki piesze powinny być i są na ogół najdostępniejszą, najtańszą i najpowszechniejszą formą wycieczkowania”.

Autor w tej części tekstu przedstawia walory nowej odznaki na tle tych, które funkcjonują już od dawna, czyni to w następujących słowach:

„OTP różni się od innych odznak tym, że jest dostępna dla wszystkich do późnej starości. Poza tym odznakę tę można zdobywać przez cały rok, a więc i zimą (wyłącznie na wędrówkach pieszych z wykluczeniem jakiegokolwiek środka lokomocji)”.

Słowa te napisane w połowie ubiegłego wieku nadal brzmią przekonująco i nic nie straciły ze swej aktualności. Wciąż aktualne pozostaje również znamienne stwierdzenie:

„Odznaka Turystyki Pieszej jest przede wszystkim odznaką krajoznawczą, przy jej zdobywaniu momenty poznawcze górują nad wysiłkiem fizycznym, aczkolwiek i one są brane pod uwagę.”

Przez ponad pięćdziesięcioletni okres funkcjonowania OTP również i to niezmiennie ważne stwierdzenie nie straciło nic ze swej aktualności. Elementy krajoznawstwa były od początku i pozostały

podstawową cechą właściwie rozumianej turystyki pieszej i towarzyszącej jej odznace.

Trzeba w tym miejscu stwierdzić, że miesięcznik „Turysta”, który jak pamiętamy asystował narodzinom OTP i powiadomił o nich świat turystów, ma niemałe zasługi w popularyzacji odznaki i propagowaniu pieszych wędrówek na terenach nizinnych.

Pierwsze odznaki oczekiwane przez turystów ukazały się zgodnie z planem na przedwiośniu 1953 roku. W roku następnym z inicjatywy KTP ZG, na zlecenie PTTK Wydawnictwo Sport i Turystyka wydało ilustrowany zdjęciami i barwną grafiką folder pod tytułem „*Turystyka piesza dorosłych*”.

Tymczasem w rejestrach weryfikacji OTP do czerwca 1953 roku odnotowano już ponad czterdzieści osób szczycących się posiadaniem Złotej OTP.

Należy w tym momencie wyjaśnić, że wielu wytrawnych piechurów-krajoznawców w okresie oczekiwania na pojawienie się odznaki prowadziło dokumentację swych pieszych turystycznych eskapad z potwierdzonymi w terenie indywidualnie opracowanymi dzienniczkami wycieczek pieszych. W wielu przypadkach dokumentacja ta uznawana była za wystarczającą i stanowiła podstawę do przyznawania pierwszych stopni OTP za wycieczki piesze odbyte jeszcze przed formalnym wprowadzeniem odznaki i opublikowaniem jej regulaminu. Takie potraktowanie turystów należy uznać za słuszne i uzasadnione. Podobne sytuacje powtarzały się jeszcze kilkakrotnie po latach, a dotyczyły nowo wprowadzanych OTP „Za wytrwałość” i „Dla najwytrwalszych”.

Ale cofnijmy się znowu do lat pięćdziesiątych XX wieku. Oto kilka nazwisk spośród tych pionierów zdobywania Odznaki Turystyki Pieszej. Byli nimi *Mieczysław Orłowicz, Kazimierz Biskubski, Marek Arczyński, Włodzimierz Reczek, Justyn Wojsznis, Józef Kołodziejczyk, Jadwiga Jaroszowa, Zdzisław Migurski, Mieczysław Podolski, Danuta Kozakówna* i inni. Z rozmysłem przytaczam tu dziewięć wybranych nazwisk – z uwagi na ich wagę. Znamy je, to nazwiska znanych, cenionych powszechnie działaczy, większość z nich już niestety nie żyje lecz zapisali oni piękne karty w historii naszego Towarzystwa.

Nowa odznaka szybko została zaakceptowana przez turystyczną brać i cieszyła się coraz większą popularnością. W jednym tylko roku

1956 przyznano łącznie 3.856 OTP różnych stopni. W roku 1957 trzystopniowa dotąd OTP została znacznie rozbudowana. Wprowadzono wtedy nowy stopień odznaki. Była to „**Popularna OTP**”. Pojawienie się nowego stopnia odznaki poprzedzone zostało ogłoszeniem przez KTP ZG PTTK konkursu plastycznego, którego efektem miało być wyłonienie jej graficznego projektu. W dniu 15 czerwca 1957 roku jury konkursu na „Popularną OTP” ogłosiło oficjalny komunikat. Nagrodę pierwszą za projekt odznaki w wysokości 1000 złotych przyznano **Januszowi Bogaczykowi** z Sopotu. Drugą nagrodę – 500 złotych przyznano **Stanisławowi Czajce** z Warszawy, poza tym wyróżniono projekt **Stanisława Fuglewicza** z Wrocławia.

Popularna OTP od początku swego istnienia uznawana jest powszechnie za jedną z ładniejszych odznak turystyki kwalifikowanej. Odznaka ta na pierwszy rzut oka większości turystów kojarzy się z listkiem klonu, jednak zgodnie z intencją autora jest to stylizowany listek chronionej rośliny wydmowej – mikołajka nadmorskiego.

W tym samym 1957 roku wprowadzona została „**Duża OTP**”. Projekt tego stopnia odznaki powstał w ten sposób, że do istniejącego pierwszego wizerunku OTP dołożono na obrzeżach listki dębowe. Tu nasuwa się zabawna dygresja. Już na pierwszy rzut oka widać, że ta ozdobiona listkami dębu „Duża OTP” jest w istocie mniejsza od OTP potocznie zwanych małymi. Potwierdzają to zresztą dokładne pomiary. Brązowe, srebrne i złote „Małe OTP” mają 30 mm wysokości i 19,5 mm szerokości, natomiast „Duże OTP” mają 21 mm wysokości i 17 mm szerokości. Nie ma to większego znaczenia, jednak zagadka tych wymiarów intryguje niektórych dociekliwych piechurów od lat.

Ten stopień odznaki przewidziany był dla doświadczonych, samodzielnych w terenie turystów pieszych-krajoznawców. Odznaka ta przetrwała zachowując swój krajoznawczy charakter, pomimo kilkakrotnie ponawianych pojawiających się zakusów ze strony tych, którzy uparcie dążą do obniżenia jej wymogów regulaminowych. Ten stopień OTP od początku przyznawany jest wyłącznie przez Główny Referat Weryfikacji OTP pracujący przy KTP ZG PTTK.

W starym Rejestrze Weryfikacji przechowywanym pieczołowicie przez KTP ZG PTTK odnotowano nazwiska kolejnych zdobywców Dużych OTP od początku funkcjonowania tego stopnia

odznaki do chwili obecnej. Dwie pierwsze Duże Srebrne OTP przyznano w 1958 roku. Zdobyli je w odnotowanej kolejności: pod Nr 1 **Janusz Żmudziński** z Warszawy, pod Nr 2 **Aleksander Puchalski** z Radomia. Pod Nr 3 odnotowano Janusza **Trzebiatowskiego** z Krakowa, a w dalszej kolejności **Janusza Brandysa** z Częstochowy i **Romana Otlewskiego** (seniora) z Gdyni. Nazwiska następnych czterech zdobywców Dużej Srebrnej OTP wpisano do rejestru w 1960 roku: **Jerzy Pawlik** z Katowic, **Marian Czerner** z Koszalina oraz **Ewa** i **Włodzimierz Głębowiczowie** z Dąbia.

Kolejni zdobywcy Dużej Srebrnej OTP to odnotowani w 1962 roku **Edmund Mieroszewicz** z Warszawy, **Leszek Stana** z Pabianic i **Maciej Borkowski** z Łodzi. W roku 1963 w rejestrze pojawiły się dwa następne nazwiska. Do grona zdobywców Dużych Srebrnych OTP dopisano **Kazimierza Miedzińskiego** z Wrocławia oraz **Zygmunta Kleszczyńskiego** z Bytomia. Rok 1964 przyniósł aż pięć kolejnych nazwisk, byli to **Jerzy Śliwa** z Wałbrzycha, **Tadeusz Uszyński** z Warszawy, **Piotr Kryczalło** z Gdyni, **Ryszard Węglowski** z Wałbrzycha i **Józef Boguszewski** z Falenicy.

Wśród tych pierwszych zdobywców Dużych Srebrnych OTP znowu widzimy wiele znanych nazwisk wybitnych działaczy, odnotowanych w historii PTTK.

Następnym ważnym momentach w dziejach Odznaki Turystki Pieszej było wprowadzenie trzystopniowej odznaki „*Za wytrwałość w turystyce pieszej*”. Odznakę wprowadzono w 1967 roku. Nową odznakę z radością witali doświadczeni turyści piesi, zwłaszcza ci, którzy zdobyli już wszystkie dotychczas obowiązujące stopnie OTP. W oczekiwaniu na nowy stopień odznaki prowadzili oni systematycznie dokumentację przebytych tras.

Pierwsze 27 odznak pierwszego stopnia (po raz pierwszy) z zielonym kolorem emalii przyznano w 1971 roku. Przeglądając listę pierwszych posiadaczy tego stopnia OTP znowu spotykamy wiele nazwisk doskonale znanych w środowisku piechurów, a byli to w kolejności przyznania odznaki: **Anna Kisielewska** z Zabrze, **Piotr Kryczalło** z Gdańska, **Stanisław Wiśniewski** z Gliwic, **Zdzisław Banaszczyk** z Łodzi, **Jerzy Pawlik** z Tarnowskich Gór, **Jerzy Śliziński** z Milanówka, **Florian Waligórski** z Oświęcimia, **Michał Zachman** ze Szczecina, **Zofia Antoszek** z Poznania, **Jerzy Śliwa** z Wałbrzycha, **Włodzimierz Przybylski** z Łodzi, **Józef Boguszewski** i **Mirostaw Szumski** z

Warszawy oraz **Kazimierz Miedziński** z Wrocławia i **Ewa Gołębiewska** z Supnicy Wilekiej.

Rok 1979 obchodzony był jako międzynarodowy rok dziecka. Wtedy to z inicjatywy szczególnie wyczulonego na sprawy młodzieży wieloletniego Przewodniczącego Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK **Henryka Tomkiewicza**, któremu należy zawdzięczać również pojawienie się funkcji młodzieżowego przewodnika turystyki pieszej, zainicjowano przeznaczoną dla dzieci nową odznakę turystyki pieszej.

Zgodnie z zamysłem autora miało to być wprowadzenie najmłodszych turystów do systemu „dorosłych” odznak pieszych. Przez pewien czas zastanawiano się nad właściwą nazwą oddającą istotę tej szczególnej odznaki. Pewnego razu w niezobowiązującej kularowej rozmowie po raz pierwszy padła nazwa „**Siedmiomilowe buty**”. Było to właśnie to, te dwa słowa idealnie pasowały do dziecięcego stopnia pieszej odznaki. Ta z tytułu znanej bajki zaczerpnięta nazwa trafiała w sedno; autorem jej był pełniący w tamtych latach przez kilka kadencji funkcję Sekretarza KTP ZG PTTK zmarły tragicznie **Krzysztof Malinowski**.

Dwustopniowa odznaka dla najmłodszych piechurów pojawiła się niebawem. Srebrną odznakę „Siedmiomilowe buty” zaprojektowano w zakładach Foto-Pam w Krakowie. Złotą odznakę natomiast zaprojektował **Włodzimierz Majdewicz**.

Odznaka dla najmłodszych istnieje od ponad ćwierćwiecza. Wynika z tego, że pierwsi z grona jej dziecięcych zdobywców są już osobami dojrzałymi, a o „Siedmiomilowe buty” ubiega się obecnie drugie pokolenie najmłodszych turystów. Odznaka niezmiennie cieszy się dużą popularnością i doskonale spełnia swą rolę wprowadzając najmłodszych do systemu OTP. Ciekawostką jest fakt, że dotyczy to nie tylko odznak pieszych nizinnych, dzięki zapisowi w regulaminie często bywa ona również traktowana jako wstęp do zdobywania Górskiej Odznaki Turystycznej.

Wracając do odznak dla starszych turystów należy stwierdzić, że z upływem lat „OTP za wytrwałość” miała coraz większe powodzenie. Wynikało to oczywiście z tego, że rosła liczba posiadaczy Małej Złotej OTP i Dużych OTP. Z każdym rokiem zwiększała się liczba turystów pieszych, którym przyznano „OTP za wytrwałość”. W jubileuszowym dla turystyki pieszej 2002 roku pełny rejestr przyznanych OTP „Za wytrwałość” mieścił się już w kilku

grubych zeszytach. Z dokonanych tam zamykających jubileuszowy rok zapisów wynika, że odznakę „Za wytrwałość” po raz pierwszy (zieloną) z numerem 1033 przyznano **Krystynie Śmiarowskiej** z Warszawy. Odznakę po raz drugi (niebieską) z numerem 429 zdobył **Stanisław Łuć** z Warszawy. Odznakę „Za wytrwałość” po raz trzeci (czerwoną), najwyższą, z numerem kolejnym 245 na koniec roku jubileuszowego przyznano **Andrzejowi Łyziakowi** z Warszawy.

Co roku przybywało posiadaczy najwyższego stopnia „OTP za wytrwałość”. Zgodnie z regulaminem OTP mogli oni zdobywać poszczególne stopnie odznaki po raz kolejny, jednak chętnych na to nie było wielu. Wiadomo było, że środowisko turystów pieszych oczekuje czegoś nowego – jakiejś kontynuacji. Właśnie z myślą o tych najbardziej zaawansowanych turystach pieszych, którzy praktycznie w OTP osiągnęli już wszystko, pojawiła się interesująca inicjatywa. Pomysł nowej odznaki zamykającej system odznak turystyki pieszej zrodził się w Klubie Przodowników Turystyki Pieszej im. Anieli Michalskiej na początku 1993 roku, a więc już dwanaście lat temu. Autorami regulaminu byli **Jadwiga Garapich**, **Włodzimierz Majdewicz**, który opracował również jej projekt graficzny oraz **Janusz Szczesny**. Odznaka, która powstała jako lokalna inicjatywa klubowa po konsultacji zyskała pełną aprobatę, a następnie honorowy patronat Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK.

Pierwsze odznaki wykonano w połowie czerwca w nieistniejącej już pracowni grawerskiej pani **Wandy Musiał** w Katowicach. Trzystopniowa odznaka przeznaczona jest dla posiadaczy wszystkich stopni „OTP za wytrwałość”. Z tego powodu nadano jej nazwę „OTP dla najwytrwalszych”. W chwili wprowadzenia odznaki, tak jak to już kilkakrotnie bywało, szereg osób spełniało określone w regulaminie warunki pozwalające uzyskać jej pierwszy stopień.

Nazwiska pierwszych najwytrwalszych turystów pieszych opublikowano w „Informacjach ZG PTTK”. Byli nimi: **Wiesław Karger** z Gdańska – ówczesny Przewodniczący KTP ZG PTTK, **Mirostaw Szumski** z Warszawy, **Włodzimierz Przybylski** z Łodzi, **Konrad Bielecki** z Radomia, **Ludwik Anioł** z Lubania Śląskiego, **Wacław Polcer** z Łodzi, **Włodzimierz Majdewicz** z Warszawy, **Gerard Suchanek** z Katowic oraz **Robert Pawelta** z Krapkowic Śląskich.

Przekraczając dziesięć lat funkcjonowania ta ekskluzywna odznaka zdobyła popularność i renomę. Od początku weryfikuje ją i

prowadzi rejestr przyznanych odznak zespół doświadczonych działaczy z Klubu Przodowników Turystyki Pieszej im. Anieli Michalskiej. Odznaka przez pewien czas funkcjonowała eksperymentalnie poza oficjalnym Regulaminem OTP. Jednak w ostatnich edycjach Regulaminu OTP na wniosek licznych zainteresowanych turystów pieszych po uzgodnieniach między Klubem i KTP ZG PTTK włączono ją oficjalnie do systemu Odznak Turystyki Pieszej.

Zgodnie z przyjętym założeniem w tekście tym zamieszczono sporo nazwisk zaawansowanych, wytrawnych turystów pieszych, odnotowanych w rejestrach jako pierwszych zdobywców poszczególnych stopni Odznak Turystyki Pieszej.

Nad kształtem poszczególnych wydań regulaminów OTP pracowano w KTP ZG PTTK zespołowo. Wymierny wkład w żmudne rozłożone na lata i kadencje prace redakcyjne nad regulaminami OTP mieli *Aniela Michalska, Henryk Tomkiewicz, Janusz Andrusikiewicz, Aleksander Wójcik, Władysław Gwardys, Włodzimierz Majdewicz, Jerzy Kaźmierczak, Henryk Antkowiek, Konrad Bielecki, Romuald Cholewa* i inni.

Pisząc o Odznakach Turystyki Pieszej nie sposób pominąć tych, którzy latami ślęczeli nad regulaminami, książeczkami wycieczek pieszych, opisami przebytych tras i rejestrami weryfikacji. Przytoczenie pełnych składów osobowych członków Referatów Weryfikacji OTP działających przy Oddziałowych KTP, a wcześniej przy Okręgowych i Wojewódzkich KTP w minionym półwieczu musiało by objąć kilkaset nazwisk. Ograniczę się wobec tego z konieczności do nazwisk członków Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK, którzy w okresie minionego pięćdziesięciolecia zajmowali się weryfikacją i przyznawaniem najwyższych stopni OTP. Byli to:

Janusz Żmudziński, Henryk Tomkiewicz, Aniela Michalska, Włodzimierz Koncman, Henryk Koncman, Włodzimierz Majdewicz, Janusz Szczesny i Kazimierz Chwesiuk.

Odznaki Turystyki Pieszej w dalszym ciągu są zdobywane przez turystów, popularność ich na przestrzeni lat to wzrasta to spada, dzieje się to proporcjonalnie do frekwencji na imprezach turystyki pieszej. Wydaje się pewnym, że obecny system OTP z czasem, w sposób naturalny, uległ będzie dalszym dyktowanym przez życie modyfikacjom.

W czasie wyjazdowego Zebrania Plenarnego Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK, które odbyło się w Legnicy w dniu 16 września 2004 roku, poruszono dyskusyjny temat „*OTP dawniej i dziś, rola, potrzeby i oczekiwania*”. Temat wzbudził żywe zainteresowanie zebranych i ożywioną nie pozbawioną emocjonalnych wystąpień dyskusję. Temat ten dotyczy wszystkich turystów pieszych i z pewnością powróci on tradycyjnie na Krajowej Naradzie Aktywu Turystyki Pieszej, która odbędzie się z końcem 2005 roku.

Ważne jest to, by odznaka towarzysząca zwolennikom pieszego – krajoznawczego wędrowania, pozostała nadal wśród nich. Niech będzie ona nadal dla jednych zachętą do dalszych eskapad, dla innych pożądanym turystycznym trofeum, a dla jednych i drugich miłą pamiątką przywołującą po latach obrazy przebytych szlaków.